

A hold sötét oldala

*A Hold és a Föld közötti távolság: 3844×108 m;
a történethez nem szükséges, ám pontos adat*

1973 januárjában a londoni *Abey Road* stúdióban a *Pink Floyd* együttes tagjai a *The dark side of the moon* című lemezt felvételezték. Az éjjel-nappal zajló felvételezés 1972 júniusában kezdődött, s hogy mikor fog befejeződni, azt nem lehetett tudni. Minden egyes hangnál óvatosan mérlegeltek, csak ezt követően felvételeztek, s minden felvett számhoz hozzáadtak valamit, majd újra felvették, majd újra és újra meghallgatták, míg végül valamelyikük meg nem csóválta a fejét, s ekkor kezdték az egészet előlről, improvizáltak, új hangokat próbálgattak, majd felvették az új változatot. Rég eljutottak abba a fázisba, hogy már egymásra sem bírtak nézni. Főleg Rick Wright és Nick Mason fújtak egymásra. Már az is elég volt, ha az egyiknek úgy tűnt, hogy a másik ferdén nézett rá, máris csúnya veszekedésbe torkollott a dolog. David Gilmour látomásaiban naponta megjelent a meglépett Syd Barrett, az együttes egykori szellemi atyja, ezért egyre növelte cannabis-adagját, hogy normális maradjon. Amikor a Mason kezéből kirepülő dobverő orron vágta Wrightot, s Wright vérben forgó szemmel rá akart rontani Masonre, Roger Waters bejelentette: vége a felvételezésnek. Így és ekkor, befejeződött a *The dark side of the moon* című lemez felvételezése. A cannabis mámorában Gilmour még órákon át egyedül énekelt és gitározott a stúdióban, nem fogta fel, hogy a felvételezésnek vége, készen van az a lemez, amely mindörökké bevonul a rockzene minden létező antológiájába, és amely a *Pink Floyd* együttes sok rajongója számára, köztük számomra is, magát az együttest szimbolizálja majd.

Húvös márciusi este volt. A jeges Temzéből, a Tower Bridge közelében folyami szörny dugta ki a fejét a vízből, s orrlyukaiból köd hömpölygött szerteszét. A köd beözönlött az utcákba, beburkolta az épületeket, ellepte Londont. Autóstoppal jöttem otthonról – ipswitchi lány vagyok – s a lon-

doni planetárium lépcsőin üldögéltem, szomorúan, hiszen nem mehettem be a lemezbemutatóra. Ekkor megpillantottam egy motoros fiatalembert, járgányával felfelé hajtott a lépcsőn, szelve a hömpölygő ködhullámokat, fején tehénzarvakkal díszített sisak. Tett egy kört, majd leállította a motort, ledöntötte a lábam elé, s mellém telepedett. Megismerkedtünk. Nem is sejtettem, hogy hamarosan megtapasztalom a szél lengedezését a hajfűrtjeim között – erről akkoriban sokat énekeltek –, a kokaint, az LSD-t, a hasist. Azt sem sejtettem, hogy Larry kitörölhetetlen nyomot hagy az életemben. A hömpölygő ködhullámok egyre inkább szaporodtak, sűrűsödtek. London belefűlt a fehér, áthatolhatatlan masszába. Egyszerre felhangzott a zene. A hozzám legközelebbi lampion villanyégője szétpattant, az üvegpor a hajam díszévé lett. A lampion tartórúdjá szomorún ágaskodott, egy széllökés után csupaszon maradt pitypangszárra emlékeztetett – ezt meg is mondtam Larrynek. Ő megölelt. És így, szerelmesen, hallgattuk meg első alkalommal azokat a csodálatos dalokat. Bár tompán, mégis meglehetősen tisztán hallottuk őket. Akkoriban voltam annyira örült, hogy elhagytam a szüleimet, az iskolát és Ipswitchet, s odaköltöztem hozzá Londonba. A *The dark side of the moon* című lemez dalai a frusztrációról, a népbutításról, az agresszióról, az erőszakos halálról s más hasonló, a modern társadalomból merített dolgokról szóltak.

A pisztolyom acéljának fénye az ihletem kútfője. Egyenes vonalait, éles széleit képes vagyok egész éjjeleken át bámulni. Ó, hogy rohan olyankor az idő! Először is lehajigálok mindent az asztalról, semmi sem méltó arra, hogy vele egy felületen lehessen, lehajolok, rálehelek néhányszor az asztalra, s fényesre törölgetem az egyenruhám ujjával. Ezután előveszem és odahelyezem a pisztolyt. Órákon át simogatom tekintetemmel, csodálattal tölt el. Van úgy, hogy futólag megérintem ujjaim hegyével. Ritkán előfordul az is, hogy összeszedem a bátorságom, kézbe veszem, tartogatom. Ekkor furcsa áramlást érzek az egész testemben. Ki tudja, hová vezetne, ha hosszabb időre átengedném magam neki. De én igyekszem nem kerülni vele hosszabb fizikai kontaktusba. Bár jólesne, mégsem simogatom a pisztolyt, nem becézgetem, nem játszom vele, hiszen a pisztoly nem gyermek, és nem szabad elkényeztetni. Nehéz megállnom, hogy ne simítsam az arcomhoz, érezni hűvös testét. Biztos vagyok benne, hogy a tárgyak is képesek szeretni, s hogy engem az én pisztolyom szeret. Igyekszem leküzdeni a vágyat, hogy maszturbáljak előtte, habár őt nézegetve gyakran mérhetetlenül fölizgulok. Néha úgy érzem, jó lenne a fejembe eresztetni egy-két golyót. Ha mindig engedtem volna ennek a vágnak, mostanra tele lenne a fejem lyukakkal. A főnök biztosan megróna, mert kellemetlen látvány len-

nék a kilyuggatott fejemmel. Ilyen külsővel minden bizonynal rombolnám bankunk jó hírnevét. Éjjeliőr vagyok: *Britany bank*, 62 Waterloo Street, London. Nem esik nehezemre a virrasztás. Az éjjeliőröket ellenőrző járőrök engem soha nem kaptak rajta még egy kis szunyókáláson sem. Nem tudom, hogy nem szégyellik magukat, amiért ellenőriznek engem. Dühít, hogy nem bíznak bennem. Gyakran legszívesebben felvenném a pisztolyt az asztalról, és lepuffantanám őket. A hulláikat belelőkném a csatornanyílásba, lehajolnék, odakiabálnék nekik, hogy Jack soha nem alszik munkavégzés közben, s aztán lefedném a nyílást. De akkor el kéne takarítanom a testükből kiömlött vért. Nem szeretek takarítani, vért takarítani még kevésbé. Egy egész történetet kellene kitalálnom, hogy megmagyarázzam a főnöknek, mi lett a golyókkal, melyekért felelős vagyok. De nem vagyok én olyan, aki történeteket tud kitalálni. Biztosan nem hinne nekem, pedig ostoba. Szinte látom magam előtt, ahogy csóválja a fejét: Jack, a golyók nem játékszerek, a golyókat nem lehet csak úgy elveszíteni. Nem Jack a nevem, de mivel szeretem így nevezni magam, sokan el is fogadták, s így szólítanak, még az ostoba főnököm is. Tisztában vagyok vele, hogy a világ legszebb munkája az enyém, s ezért boldog vagyok. Szeretem a magányt. Van itt egy rádióm, s egész éjjel hallgatom a sisterségét. Az állomások közé állítom a mutatóját, és akkor az a sisterső egynemű hang szól a rádióból. Vagy azt az esőesésre emlékeztető susogást hallgatom. Ezek a hangok pihentetnek és ellazítanak. A rádió recsegését viszont nem szeretem. Kellemesnek érzem a klímaberendezés hangját is, de ez ritkán üzemel. A munkahelyemen van tévékészülék is – a *Britany bank* elsőként vett tévét az éjjeliőrnek –, de soha nem kapcsoltam be. Nem is tudom, hogy kell bekapcsolni, s nem is akarom tudni, hogyan kell. Jobban szeretem a pisztolyt nézegetni. A pisztoly megmozgatja a képzeletem. Ülök, nézegetem, és álmodozom, mígnem az álmodozás olyannyira intenzívvé nem válik, hogy kénytelen leszek felpattanni a székről, s visszatenni a pisztolyt a tokjába, majd sétálni kezdek, egyre gyorsabban és gyorsabban. Kezdként arról fantáziáltam, hogy kirabolom ezt a bankot. Egész sor különféle tervet eszeltem ki. Kidolgoztam minden lehetséges helyzetet. És ma már biztos vagyok benne, hogy bármelyik tervem sikeresen megvalósítható lenne. Manapság a suhancok minden terv nélkül törnek be bankokba. Jól beraasztóznak, és már indulhat is az akció. Ó, mennyire szeretném, ha megpróbálnák kirabolni ezt a bankot. Lőni szeretnék. Húsba, szívbe. Hogy tudassam velük: a rablást először is ki kell tervezni. Hosszú évek óta nem álmodozom bankrablásról. Fogalmam sincs, mihez kezdenék a pénzzel. Most valami teljesen másról álmodozom...

A *The dark side of the moon* lemez borítója olyan, mint a folyami szörny szeme: fekete, egy vékony fehér sugárral, amelyet a nyelvemmel gyakran megérintettem és végignyaltam, vigyázva rá, nehogy kicsússzak a feketébe, ahol megdermedne a nyelvem. A fehér sugár a kép bal szélének közepétől indul, kicsit ferdén felfelé tart, a lemez közepén levő nem túl nagy prizma-ban megtörik, és a színspektrum különböző színei születnek meg belőle, majd a prizma mögött enyhén lefelé ívelően, fokozatosan szélesedve tart a borító jobb széléig. A spektrum édeskés pirosból, narancssárgából, savanyú sárgából, zöldből, kékből és keserű lilából áll össze, sokkal szélesebb, mint a sugár, de valójában még a jobb szélén se nem túlzottan széles, így hát a borítón a fekete szín dominál, s ez nagyon is illik a lemez zenei tartalmához. A fénytörést előidéző prizma is elég kicsi, egy egyszerű háromszög jelképezi, fekete ez is, csak a szélei fehérek. Mióta elvágta a nyelvemet, kerülöm a prizmát. A borító bal felső sarkában egy vékony fehér körív látható, benne egy másik ugyanilyen fehér körív, csak kicsit kisebb, közöttük egy vékony fekete gyűrű, a kisebb körívben pedig egy fekete kör, melyben egyforma nagyságú, fehér nyomtatott betűkkel írva ott áll az együttes neve és a lemez címe.

Az elárusítólány kifelé tekingetett, én odamentem, áthajoltam a pul-ton, a polcra leemeltem a lemezt és a pultra tettem, kicsit hátrébb léptem, ártatlanul nézegettem a többi lemezt a polcokon, s vártam, hogy az elárusítólány megforduljon. Az utcán egy öregember azzal fenyegette a járókelőket, hogy felgyűjtja magát. Az elárusító végre odafordult hozzám, én meg könyörgő hangon megkérdeztem, kicserélné-e a lemezt, amit tegnap szülinapomra kaptam, de lejátszáskor ugrál. Erre ő a számlát kérte, hogy bebizonyosodjon, a lemezt ebben az üzletben vásároltam. Halkan és kiábrándultan válaszoltam: nincs számlám, mire ő elnézést kért, mondván, nem tud segíteni. Szomorúan megvontam a vállam, magamhoz vettem a lemezt, és lassú léptekkel távoztam. És az enyém lett a lemez! A *The dark side of the moon*. A kijáratnál várt rám Larry, elbűvölten a leleményességemtől. Ekkor már a felesége voltam. Az öregembert nyaldosták a lángnyelvek, miközben az utcán fetrengett a járókelők között. Akadtak néhányan, akik megpróbálták eloltani a tüzet.

Fojtott erőszak és örület sugárzott minden dalból, főleg az instrumentálisakból, és a valóságtól való menekülésre biztatták a hallgatót. A legpszichedelikusabb hangzásúnak az A oldal utolsó dala tűnt, a *The great gig in the sky*. Amikor csak meghallottam ezt a számot, ütősebb hasist kértem Larrytól, amitől petúniává változtam, fölöttem pedig aranysárga méhek raja döngöcsélt. A lemez mindkét oldalán öt-öt dal található. A B

oldalán csak egy szám instrumentális, az A oldalon viszont három ilyen is van. Soha nem tudtam eldönteni, melyik oldalt szeretném előbb hallgatni. Ezért, amint kitöröltem a szememből a csipát, kivettem a lemezt a borítóból, óvatosan, csak a szélét érintve az ujjbegyeimmal, majd meg sem nézve, melyik oldala áll felfelé, rátettem a gramofonra. Ahogy telt a nap, egyre csak fordítottam, fordítottam, egész nap ezt a lemezt hallgattam. Este lefújtam róla a port, és ekkor is óvatosan beletettem a borítójába, ám sokszor előfordult, hogy elaludtam mellette, és így a gramofonon fekve várta meg a hajnalt. Az összes dal szövegét először megálmodta, s aztán írta le Waters. Minden szövegben volt valami, ami mély és erőteljes érzelmeket váltott ki belőlem, így mindegyiknél sírnom vagy visítanom kellett. Ez volt és maradt is a kedvenc lemezem, de egyben fájdalmat is okozott. Úgy tűnik, az egész fiatalságom együtt lélegzett az erről a fekete lemezről szóló zenével. Vannak csodák, de azok a csodák a leghatalmasabbak, amelyekre a zene képes. Erről megbizonyosodhattunk Larry és én meg még tizennyolcezen, akik ott voltak Elsie Cottban, ahol a Pink Floyd koncertezett, rögtön az amerikai turné után. Addig soha nem hallott és sohasem látott zenei-vizuális élményben volt részünk. Többtonnás jégtömbök, hihetetlen fényeffektusok, a pódiumra zuhanó repülőgépek, óriási felfújható ember és még sok más leírhatatlan és megmagyarázhatatlan dolog. A koncert után a jelenlevők többsége még órákig nem tudott megmozdulni, megszólalni. Jöttek a tűzoltók, szivattyúból fecskendeztek ránk, így akartak bennünket visszarángatni a valóságba. De nem sikerült nekik, lenyűgözött bennünket, amit azon az estén hallottunk, láttunk és éreztünk. Életünk végéig emlékezni fogunk arra az érzésre mindannyian, akik ott voltunk a koncerten. Végül a rendőrség különleges egysége füstbombákat vetett be, erre aztán megfordultunk, és távoztunk Elsie Cottból. A Pink Floyd együttes pedig ez után a koncert után hosszabb időre visszavonult a nyilvánosság elől. Azt beszéltek, hogy valami barlangba mentek, és majd csak akkor jönnek elő, mikor elfelejtik az összes zenét, amit az idáig létrehoztak.

A pisztolyom tárjába nyolc golyó fér, a csőbe pedig egy, a kilencedik. Az én pisztolyom mindig meg van töltve, és lövésre készen áll. Amióta elmúlt az ifjúságom, nem bankrablásról képzelgek, hanem egész éjszaka arról álmodozok, hogy reggel, ahogy érkeznek munkára, megölöm az első nyolc hivatalnokot. Mindegyikre jut egy golyó. A szívükre fogok célozni. Ha valakinek nem lesz elég egy golyó, nem pazarolok rá még egyet. Ez így fair, meg kell határozni és tiszteletben kell tartani a szabályokat. Rend a lelke mindennek. A kilencedik golyót pedig meghagyom. Még nem dön-

töttem el, mi lesz vele. Többféle rendeltetést találok ki a számára. Számba se lehet venni, szisztematikus gondolkodás híján, mi mindenre lehet jó egy golyó. Valószínűleg a pillanatnyi helyzet és a hangulatom függvényében döntök majd róla ott és akkor, a nyolc kilőtt golyó után. Lehet, hogy szíven lövöm magam, vagy menekülés közben valakit szíven lövök, aki az utamba kerül, vagy pedig átadom pisztolyostul a legközelebbi rendőrnek. De az is lehet, hogy simán csak felemelem a kezem, és kilövöm a mennyezetbe. Ez a legutóbbi verzió tűnik a legtermészetesebbnek. Az elvégzett munkát követő örömet és elégedettséget szimbolizálja. Azt hiszem, nem fogok menekülni. Különben meg, hová is menekülnék. Az lesz a legjobb, ha megadom magam a rendőrségnek. Nekik megvannak a szabályaik, náluk rend a lelke mindennek, s én tiszteletben tartom ezeket a szabályokat. Náluk valószínűleg érdekes dolgok egész sora történik majd a testemmel. De, ki tudja, az is lehet, hogy végül a menekülést választom. Vagy elbújok valahol, és meglesem, kinek kell majd eltakarítania azt a rengeteg vért. Sem az a nyolc ember, sem én nem fogunk takarítani.

Minden reggel, már évek óta, amikor az első hivatalnok megérkezik a bankba, megremeg a szívem, s azt mondom magamnak: talán ma reggel... és a pisztoly után nyúlok, de időben megáll a kezem. Tudom, egyszer majd megtörténik, hogy a kéz megérinti a pisztolyt, és akkor már nincs megállás. Amikor belép a második hivatalnok, akkor végleg elállok a tervemtől, mert nem a másodiknál kell kezdeni. Ezután vizsgálat alá veszem az első nyolc érkező arckifejezését. Általában borúsak, rosszkedvűek, egyáltalán nem örülnek, hogy azon a reggelen megajándékoztam őket az étellel. Pedig hálásabbnak kellene lenniük. Ők ellenben közönyösek. No, nem mondom, némelyikük, amikor elmegy mellettem, köszön nekem, de ezt általában egy rosszkedvű fejbiccentéssel teszi. Ez azért mégiscsak kevés. Idegesít és dühít, hogy ilyen hálátlanok és ostobák, és szinte mindig megbánom, hogy azon a reggelen nem szedtem össze a bátorságom, hogy mind lepuffantsam őket. Ezek a szorgos koránkelők általában mindennap ugyanazok. Általában férfiak, mégpedig az idősebbek, akik távolról utaznak be a munkahelyükre autóbusszal. De nem épp mindig ugyanolyan minden, s ez az, ami lelkesít, s ami a tervemnek megadja a báját. Vannak bizonyos apróságok, amelyek létfontosságúak. Például egyik reggel az, aki előző nap nyolcadiknak jött, most kilencediknek jön, s nem is sejti, hogy ez a két munkába jövetel mennyire különbözik egymástól. Megtörténhet, hogy aki általában elsőként érkezik, aznap nem is jön egyáltalán. Több mint valószínű, hogy azon a bizonyos napon, amikor véghezviszem a tervem, az első között érkeznek majd az egyébként mindig késők, azok meg,

akik évekig koránkelők voltak, azon a reggelen valahol a banktól távol lihegve futnak az autóbusz után, s átkozzák az ébresztőórát. Van rá esély, hogy az első lövések és az első áldozatok után olyanok tódulnak majd a bankba, akik nem is itt dolgoznak. Semmi kifogásom nincs ellene. A nyolc az csak egy szám, s nem fontos, ki esik bele ebbe a nyolcba. Minél nagyobb számú embernek meg kell adni rá az esélyt. De az is lehet, tévedek, mikor azt gondolom, hogy az álmaim megvalósulásának reggelén semmi nem olyan lesz, mint szokott lenni. Annak, hogy én kicsit másmilyen leszek, nem kell okvetlenül azt jelentenie, hogy minden másmilyen lesz. Miért ne lenne minden ugyanolyan.

A hetvenes években a rockegyüttesek bevezették azt a máai napig is érvényes íratlan, de szigorú szabályt, hogy a legütösebb dalt, illetve azt a számot, amelyet kommerciális slágerré szeretnének emelni, a lemez B oldalának első helyére rakják. Az első szám a *The dark side of the moon* lemez B oldalán, a *Money*, meghódította az összes hallgatót, a leginkább a lemez összes dala közül. Erre a számra ráharaptak azok is, akik nem rajongói sem a Pink Floydnak, sem a rockzenének. Nos, a *Money* soha nem vált simán csak népszerű slágerré, afféle egy nyárig tartó sikerré, hanem a rock művészetének egyik kultikus dala volt és maradt is. Még mielőtt fölhangzana a hasító gitárhang, s megkezdődne Gilmour éneke: Money, get away / Get a good job with more pay and you're okay..., tompa ütés hallatszik, majd a kassza blokkolókarjának meghúzása, fiókjának nyitódása, pénzcsörgés; és így tovább, keményen tartva a ritmust, újra és újra, ütés, a kar meghúzása, fiók nyitódása, pénzcsörgés... majd a gitár, amely követi a már adott ritmust, aztán újra hangszerek és ének. Néhány pillanatra később is hallatszódhatnak az elején felütött hangeffektusok, úgyhogy olyan hatás keletkezik, mintha mindvégig a kassza diktálná a zene ritmusát. Megjegyzem, Larry mindig azt mondogatta, hogy nem kassza hangja az, ami hallatszik, hanem egy félkarú rablóé – ebből leszűrhető a tanulság, hogy Larrynek szemernyi zenei hallása sincs.

Vajon a véletlen műve-e, hogy a *Money* kezdőakkordjait választották a *Britany bank* (Waterloo street 62) biztonságát, pontosságát és szolgáltatékésztségét hangsúlyozó rádiós reklámnak a zenei háttéréül? Itt dolgozom pénztárblokkos hivatalnokként már tíz éve. Miután kiengedtek a szanatóriumból, ahol Larryt s engem ópiumfüggőség miatt kezeltek, befejeztem az iskolát, és a szociális munkás először meg akart erőszakolni, majd elhelyezett ebben a bankban. Kihívóan öltözködöm, és egyre kihívóbban, jobban mondva: levetkőzöm minden egyes munkába menetelkor, és ar-

ról álmodozom, hogy megtetszem valamelyik férfinak, aki majd fölszed engem, és elvisz a luxusautójával vagy fehér jachtjával, messze-messze, valami lakatlan szigetre, vagy a Sherwood-erdőbe. Ott majd elfelejtem a nevem, megváltoztatom a külsőm és az életem. Még egy kicsi, és meztelenül fogok járni, ha senki sem közeledik hozzám. A férfiak hihetetlenül félnékek. Amíg szerényen öltözködtem, a becsületességemtől félték, most meg a nyitottságom ijeszti el őket, és túlságosan megközelíthetetlennek vélnék. Pedig magányos vagyok. Larryt nem számítom. Neki ott vannak az ír szetterek. Amióta kiengedték a szanatóriumból, azóta tenyészti őket. Velünk egy lakásban élnek, alszanak, esznek. A fürdőszoba sarkában végzik el szükségüket. Larry el van ragadtatva attól, hogy nem az egész lakás területén végzik szükségüket, s ezért úgy nevezi őket: az én kis okoskáim. A lakásunk bűdös, és senki nem jön hozzánk. A kutyák engem nem szeretnek, és gyakran látom önmagam, ahogy a padlón fekszem egy vértócsában, elharapott erekkel, s Larry egyik ír szettere orrának szőréről csepeg a vérem. Mondtam is Larrynek, hogy várhatóan előbb-utóbb szétmarcangolnak engem az ő kis okoskái, ő meg erre csak ennyit válaszolt: adná isten!

Ma reggel, az éjszaka szörnyű álmaitól megkínzottan, kifejezetten korán ébredtem, s fel is keltem. Láttam, ahogyan szigorú rendben felfelé úsznak a Temzén a nappal láthatatlan csónakok, s tojásos kosárcákát megforró cipókat hordanak a folyami szörnynek. Talán ma fölszed valaki, és megment ettől az élettől, Larrytől és az ír szetterektől. Ha ez ma sem történik meg, akkor munka után elviszem a *The dark side of the moon* lemezt a zeneboltba, és megkérem az elárúsítót, engedje meg, hogy meghallgassam. Nincs gramofonom, rég elromlott. Kevés ismerősöm van, s egyiknek sincs. Mondhatni, a lemez igen jó állapotban van, kevés tárgyat sikerült megőriznem életem során, de ezt sikerült. Évek óta nem hallgattam a lemezt. Ki tudja, hogyan fogom magam érezni, hová kalandoznak majd el a gondolataim, s mi mindent juttat majd eszembe. Azt hiszem, a *Time* lenne az, ami most igazán jólesne. Talán ez a szám a legsúlyosabb az összes, egyaránt értékes dal közül a lemezen. Mindenesetre, ezt a számot, most, ahogy ilyen szokatlanul korán érkezem a bankba, jóval a munkaidőm kezdete előtt, borzasztóan meg szeretném hallgatni. S magam sem tudom, mi lelt, hogy amióta csak fölébredtem, a *The dark side of the moon* lemezzől gondolkodom.

94 Félek, hogy egy napon nyugdíjba megyek, s nem valósítom meg a tervem, mint ahogyan a bankrablásról szóló ifjúkori álmaimat sem váltottam

valóra, s hogy az összes elképzelésem megmarad a badar éjjeli félrebeszélés szintjén. Vajon ez esetben, címeres puhány mivoltomtól megszégyenülve, képes lennék-e ránézni a pisztolyra, a pisztolyra, amely a cimborám volt, és amelyhez nem voltam méltó? És elképzelem magam, ahogyan meghajlott háttal, ősz hajjal ülök egy teázóban, és azt kérdezem magamtól: mit tettél az életedben, amiről valaki emlékezni fog rád? Elszomorodok, a pisztoly ott hever az asztalon, és mintha vigasztalna: ne félj, végül összeszeded majd a bátorságot. Én pedig, felragyogó arccal biccentek, s határozottan válaszolok: igen, összeszedem magam, s ekkor érzem, ahogyan keserűvé válik a nyelvem alatt a vér.

No, nézd már, nééézd, ki jött ma reggel elsőként! El sem hiszem. Talán, ma reggel...